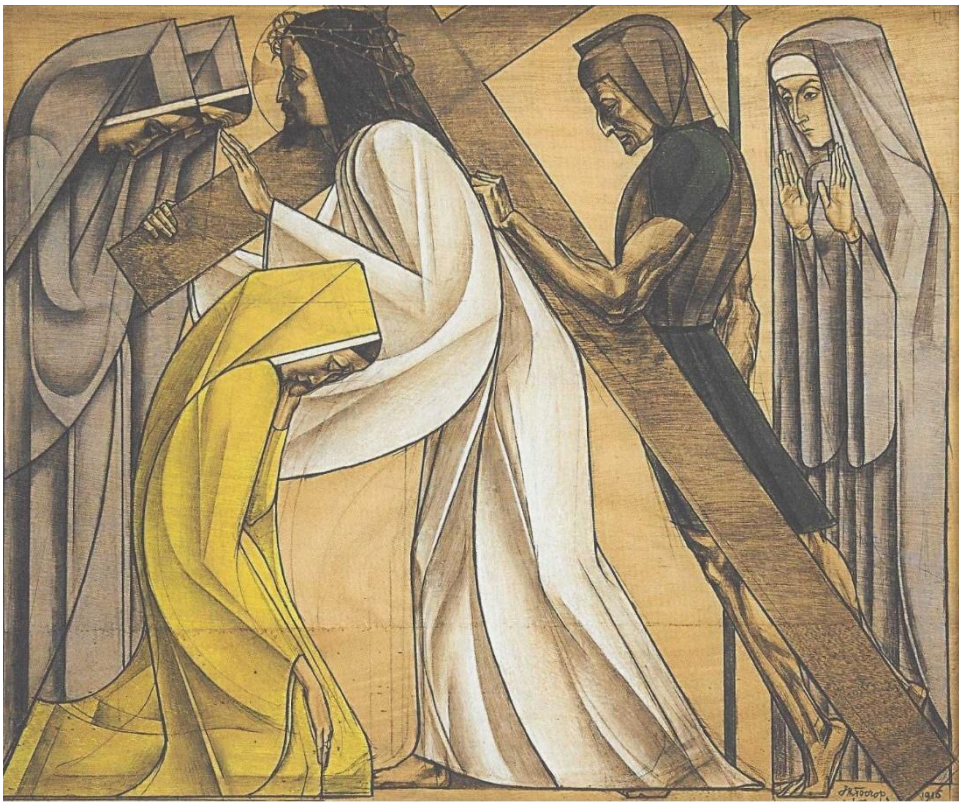
Palmzondag

29 maart 2026

Het loflied van kinderen

Dorpskerk - Blaricum

Voorganger: ds. Jurjen Zeilstra

Inleiding

Wij kennen het wel, wij weten niet beter: ‘Heden hosanna, morgen kruisigt hem.’ Wij die weten wat er gaat komen, wij schrikken misschien niet eens meer van de wrange paradox die in dit lied verborgen gaat. En moedigt niet zelf Jezus het enthousiasme aan? Kinderen roepen het spontaan: ‘Hosanna voor de zoon van David!’ Zij leven in het heden en weten niet van morgen. Kunnen wij die wonderlijke spanning aan die door deze weg van Jezus aan het licht wordt gebracht? Zijn troost aan de vrouwen van Jeruzalem bestaat in een woord van bezinning.

Schriftlezing Oude Testament: Zacharia 9, 9-10 en 12, 10-14
Tweede Schriftlezing: Psalm 8
Schriftlezing Evangelie: Matteüs 21, 1-17

Prediking

Gemeente van Christus,
‘Hosanna!’ Er klinken kinderstemmen in het rovershol.[1] Bewust laat Matteüs het getuigenis over de betekenis van wat hier gebeurt klinken als een stem uit het volk.[2] Dit is de intocht van Jezus. Dit is, wat in de middeleeuwen heette ‘de blijde incomste’ van de vorst die vrede bracht. De burgemeesters stonden met de sleutels van de stad bij de poort. De edelen, de regenten, de rijke burgers, zij boden hulde aan de landsvorst. Echter, wel in de hoop, soms gepaard aan vrees, dat deze ook werkelijk met vrede kwam, en niet om te straffen en zware belastingen op te leggen. Het leger van de vorst hield men doorgaans graag buiten de muren.

Maar deze Jezus heeft helemaal geen leger. Hij, noch zijn leerlingen zijn gewapend. Deze Jezus rijdt niet op een paard. Een deemoedig ezeltje is het dat deze koning in Godsnaam wil dragen, rijke symboliek voor de betekenis van zijn vrederijk waarin het Koninkrijk van God ten enenmale op aarde zichtbaar kan worden.[3] Hij komt in de naam van de Heer. Dat is de God die de profeten riep en in wiens naam ook David eens werd gezalfd.

---

[1] Matteüs 21,15.
[2] Matteüs 21,11.
[3] Vanouds symbolisch voor vreedzame bedoelingen. Vgl. Genesis 49,11 (Zegen Juda); Richteren 5,10 (Oeroude tekst Lied van Debora); Richteren 10,4 (Zonen van Jaïr); Richteren 12,14 (Zonen van Abdon) en 2 Samuël 19,27 (Mefiboset). Fohrer, G., *Die Propheten des Alten Testaments*, 6, *Die Propheten seit dem 4. Jahrhunderts*, Gütersloh 1976, 49-50.

‘Hosanna!’ Als Jezus de stad binnenrijdt klinkt de acclamatie als een lofzang in kleine monden. Psalm 8 gaat in vervulling. Matteüs meldt het ons enthousiast: ‘Door de mond van kinderen en zuigelingen hebt u zich een loflied laten zingen.’ (Matteüs 21,16b) Maar dit geluid past niet in deze tempel. Heel lang, in het Matteüsevangelie, hebben de grote monden van de hogepriesters, gezwegen. En ook de schriftgeleerden hadden maar weinig tegen Jezus in te brengen. Dat wil niet zeggen dat ze konden instemmen wat ze hoorden en zagen. Deze Jezus heeft geen leger bij zich, en toch is er angst. Het is geen vrees bij het gewone volk. De angst is nu bij de mensen met macht. Zij zijn het die iets te verliezen hebben wanneer de zachtmoedige die op een ezel zit hun stad en hun tempel bezoekt. Het was, zoals knap verbeeld in de musical ‘Jesus Christ Superstar,’ verfilmd in 1973, wanneer priester Annas zingt: ‘We were sitting on the fence for far too long,’ of in goed Nederlands: Ze keken eigenlijk al veel te lang de kat uit de boom. Zij voelen zich langzamerhand tot in hun vezels bedreigd. Wat wil deze Jezus? Wat komt hij hier doen? Wat komt hij halen? En toch waren het juist die hogepriesters en schriftgeleerden degenen die door koning Herodes werden geraadpleegd na het bezoek dat hij van de Wijzen uit het Oosten had ontvangen. ‘Waar moet de Messias geboren worden?’ Zij wisten het wel. ‘In Betlehem in Judea,’ hebben de hogepriesters en de schriftgeleerden toen geantwoord.[4]

Maar op de tweede zondag van de Veertigdagentijd hebben we het al gehoord. De grote verwachtingen van Jezus zijn tenslotte niet op machtige autoriteiten en geleerden gericht. In het midden van het Matteüsevangelie is het dat hij bidt:

> ‘Ik loof U, Vader, Heer van hemel en aarde, omdat U deze dingen voor wijzen en verstandigen verborgen hebt gehouden, maar ze aan eenvoudige mensen hebt onthuld.’[5]

Een kind is in de kern een eenvoudige, een zuiver wezen dat je met een glimlachje bekoort. Een kind hoeft niet jong of klein te zijn. Het bestaat, en dit is de basis voor hoop, dat volwassenen het kind in hun hart in leven hebben gehouden. Latijn voor kinderen is ‘pueri’. Het woord is verwant aan het Italiaans ‘poveri’, wat ‘armen’ betekent. Heel waarschijnlijk ligt hier de verklaring van het fenomeen van de zogenaamde ‘kinderkruistochten’ in de middeleeuwen. Dat waren niet zozeer kruistochten van louter kinderen, maar, in tegenstelling tot de

[4] Matteüs 2,5.
[5] Matteüs 11,25.

kruistochten van door vorsten en adellijke aanvoerders geleide ridders, eenvoudige mensen, relatief armen, de ‘poveri’.

Nog even terug naar de ‘blijde incomste’ van een koning in de middeleeuwen. Na de stad te zijn binnengetrokken, werd de vorst op het stadhuis ontvangen met alle égards en onthaald op een grandioos feestmaal, waar iedereen die wat meende te betekenen in de stad probeerde op de beste plaatsen te zitten. Maar deze Jezus kan maar één doel hebben. Hij moet in de tempel zijn. Terwijl hij zijn God wil ontmoeten in het gebed, is het tempelplein ontaard in een vrolijke markt, vol schreeuwende kooplui, een aardse plaats die draait om geld, manipulatie en macht. Dit kan niet goed aflopen.

Jan Toorop toont ons in de achtste statie Jezus die op weg naar het kruis geconfronteerd wordt met de treurende vrouwen van Jeruzalem. Het zijn de talloze treurende vrouwen van alle tijden, die ook de profeet Zacharia al beschrijft, de vrouwen die hun verdriet uiten over de kinderen waarvan zij weten dat ze zullen sterven. Het zijn de vrouwen van Bethlehem. Het zijn de vrouwen van Gaza, de vrouwen van Palestina, de vrouwen van Iran, de vrouwen van Sudan, de vrouwen van Haïti.

Toorop tekent ons hier een Jezus die lijdt vanwege hun verdriet. Het is de evangelist Lucas vertelt ons over een grote menigte die Jezus volgde, en dat vrouwen zich op de borst sloegen en over Jezus weeklaagden. Maar Jezus zei:

> Dochters van Jeruzalem, huil niet om mij.
> Huil liever om jezelf en om je kinderen.’[6]

Die woorden worden doorgaans betrokken op de verwoesting van Jeruzalem door de Romeinen in 70 na Chr., die is gevolgd op de grote Joodse opstand.

Johan Sebastian Bach laat zijn Matthäuspassion veel betekend beginnen met de koorzang

> ‘Kommt, ihr Töchter, helft mir klagen, sehet – Wen? – den Bräutigam, seht ihn – Wie? – als wie ein Lamm! Sehet, – Was? – seht die Geduld, seht – Wohin? – auf unsre Schuld; sehet ihn aus Lieb und Huld Holz zum Kreuze selber tragen.’

[6] Lucas 23, 27-31. Aankondiging van de verwoesting van de tempel die in 70 na Chr. zou plaatsvinden. Vgl. Brummer, H., *De 14 kruiswegstaties van Jan Toorop. Met ziel en zaligheid*, Oosterbeek 2019, 22-23.

Zo ging het toen. Zo gaat het nu. Geweld houdt geen enkele rekening met kinderen. Wapens ontzien de eenvoudigen niet. Wapens kennen immers geen argumentatie buiten het recht van de sterkste. Massief geweld staat in geen verhouding tot de normale agressie van een mens die het leert om in proportie op te komen voor zichzelf. De onpersoonlijk opererende technische vernietigingswapens hebben dit probleem alleen maar erger gemaakt.

Niemand weet wie de profeet Zacharia precies bedoelde toen hij berichtte over een terechtgestelde mens die ooit, in zijn tijd, werd afgewezen en doorstoken met een zwaard of een lans, maar naar wie later met mededogen werd gekeken, terwijl zich buiten de stad, op het open land een gewelddadige veldslag voltrok, zo gruwelijk en groot als de volkerenslag van Megiddo, of zoals we vandaag zouden zeggen, de Derde Wereldoorlog.[7]

Voor de evangelist Johannes is het zonneklaar. Wat hier gebeurt is van wereldwijde betekenis. Dit is een messiaanse tekst en hij gaat over de gekruisigde en doorstoken Jezus, die plaatsvervangend sterft als een offerlam voor de zonden der wereld. De vierde evangelist citeert de profeet Zacharia als hij schrijft:

> Een [andere] schrifttekst zegt:
> ‘Zij zullen hun blik richten op hem
> die ze hebben doorstoken.’[8]

Het is de hoogste tijd dat wij beseffen dat geweld, noch fysiek, noch verbaal, zal kunnen leiden tot duurzame vrede en gerechtigheid. Sommige mensen zullen het nooit leren en beginnen iedere generatie van voren af aan, terwijl het verleden louter dient tot nieuwe argumenten in dienst van nog meer geweld. Vergeet het niet: de Eerste Wereldoorlog was ooit ‘the war to end all wars.’[9] Maar wij hebben kinderen te zijn, kinderen van God, kinderen van het licht.[10] Dat zijn kinderen die de lofzang blijven zingen.

Van Martinus Nijhoff is het gedicht ‘De kinderkruistocht’ (1926).

---

[7] In de slag bij Megiddo (15 eeuw v.Chr.) nabij de Karmel, overwon Toetmoses III een Kanaänitische coalitie. In 607 v.Chr. maakten de Egyptenaren bij Megiddo een eind aan de zelfstandigheid van Juda onder koning Josia. De naam Megiddo kwam symbool te staan voor een veldslag van universele betekenis, vandaar Harmageddon (Openbaring 16,16).
[8] Johannes 19,37.
[9] De bekende frase van schrijver H.G. Wells (‘The war that will end war.’ *Times* editorial, 1 oktober 1914), later veel gebruikt door de Amerikaanse president Woodrow Wilson.
[10] Johannes 12,36.

Zij hadden een stem in het licht vernomen:
‘Laat de kinderen tot mij komen.’

Daar gingen ze, zingende, hand in hand,
Ernstig op weg naar het Heilige Land,

Dwalende zonder gids, zonder held,
Als een zwerm witte bijen over het veld.

In de armen van een der kinderen lag
Een wolke-wit lam en een kruis met een vlag.

De menschen gaven hun warme pap
En brood en vruchten en melk in een nap,

En kusten hen, weenend om het woord
Dat de kinderen lachend hadden gehoord.

Want iedereen blijven Gods woorden vreemd,
Behalve hem die ze van God zelf verneemt. -

Zij zijn bij de haven op schepen gegaan
En sliepen op 't dek tegen elkander aan.

De grootste der sterren schoof met hen mee
En wees den stuurman den weg over zee.

Soms schreide er één in zijn droom en riep
Over het water totdat hij weer sliep.

Met een dunne hand vóór haar gezicht
Dempte de maan de helft van haar licht.

Zij voeren voorbij den horizon
Waar de dag in een hoek van den hemel begon.

Toen stonden ze zingend voor-op het schip
En zagen in zee een wit huis op een klip.

Wie alles verlaat vindt in vaders huis
Dat vele woningen heeft, zijn thuis.

Het anker rinkelde en viel in zee.

- Domine infantium libera me -

Het hart van een kind is zoo warm en los,
- Pater infantium liberet vos -

Zoo buiten de wereld en roekeloos,
- Domine infantium libera nos -

Dat ze gingen en zelfs geen afscheid namen.
- Libera nos a malo. Amen. -

Uitzending en zegen
We staan aan het begin van de Stille Week. Laat dit geen week zijn als alle andere. Neem de tijd. Zoek de inspiratie. Luister naar liederen en muziek, die je helpen stil te staan bij het lijden van onze Heer en die het verlangen wakker roepen zijn aanwezigheid in je leven persoonlijk te ondervinden. Weet het, gezegende mensen te zijn.

De genade van Jezus Christus,
de liefde van God,
de verbondenheid met de heilige Geest,
is met jullie allemaal.

Afbeelding voorzijde: Achtste Kruiswegstatie, Jezus troost de wenende vrouwen van Jeruzalem, Jan Toorop, 1916.